

iVAMOS!
Diakonissalaitos

Vamoksen vuosi 2023

Toim. Leena Mannonen, Jenni Oliveira ja Terhi Laine

Sisällys

Johdanto	2
Nuorten taustat	3
Näkökulmia vuoteen 2023: Kiireetöntä kohtaamista ja uuden kehittämistä	4
Vamos 15 vuotta	5
Jonotetaan yhdessä	6
Taloustaitoja pankkien kanssa	6
Tukea sateenkaarinuorille	7
Vamos ukrainalaisnuorten tukena	7
Kokemusasiantuntijoita ja keikkatöitä	8
Digitaalinen Vamos	8
Vamoksen tulokset ja vaikuttavuus	9
Mihin nuoret siirtyvät Vamoksesta?	9
Muutokset nuorten hyvinvoinnissa	10
Yhteiskunnallinen hyöty ja kustannusvaikutukset	11
Yhteenveto ja johtopäätökset	13

Johdanto

Diakonissalaitoksen Vamos on nuorten vaikuttavien valmennuspalveluiden toteuttaja, asiantuntija ja kehittäjä, joka tukee 16–29-vuotiaita nuoria kohti koulutusta ja työelämää.

Vuonna 2023 Vamoksen toiminnassa oli mukana 2 672 nuorta, joista 1 891 sai intensiivistä valmennusta. Vamos-yksiköitä oli 11 paikkakunnalla, työntekijöitä 113 ja valmennukset tavoittivat nuoria 61 eri kunnasta. Vamos on toiminut 15 vuoden ajan, ja palvelun piirissä on ollut tänä aikana lähes 16 000 omaa polkuaan etsivää nuorta.

Vamoksen tavoite on auttaa eri tavoin hankalassa tilanteessa olevia 16–29-vuotiaita koulutuksen ja työelämän ulkopuolella olevia nuoria löytämään oman polkunsu. Joillain nuorista elämää on mutkistanut mielenterveyden pulmat, toisilla opintojen katkeaminen, työttömyys, päihteidenkäyttö, asunnottomuus tai esimerkiksi lähipiirin haasteet. Kaikki toiminta räätälöidään nuoren tarpeesta käsin, ja palvelun pituus määrittyy myös yksilöllisesti. Yksilöllisen tuen lisäksi on mahdollista osallistua ryhmätoimintaan.

Vamoksen toiminta perustuu kiireettömään kohtaamisen ja nuoren tilanteesta lähtevän yksilöllisen tuen ja palveluintegraation voimaan.

Jokainen Vamoksessa aloittava nuori saa oman työntekijän, ja tukea saa niin arkeen kuin tulevaisuuden suunnitteluun.

Vuoden 2023 tulokset osoittavat, että palvelu tavoittaa erittäin hyvin haavoittuvassa asemassa olevia nuoria. Palvelun päättäneistä nuorista 51 prosenttia siirtyi työ- ja koulutuspoluille. Näin siitäkkin huolimatta, että työllisyyskehitys Suomessa heikkeni vuoden aikana, ja nuorten työttömien määrä kasvoi.

Nuorten taustat

Vuonna 2023 valmennuksessa päätti yhteensä 825 nuorta, heidän osaltaan tarkastelemme tässä raportissa ohjaustuloksia eli siirtymää työhön, koulutukseen tai muihin toimintoihin. Vamos on tuottanut asiakastietoa vuodesta 2015 alkaen. Asiakastietojärjestelmään kerätään dataa nuorten taustatiedoista sekä elinoloissa tapahtuvista muutoksista. Arvioimme myös nuorten hyvinvointia Tulostähti-arviointityökalulla, johon vastaavat valmentaja ja nuori yhdessä palvelun alkaessa ja päättyessä.

Toimintakykyä ja hyvinvointia mittaavia tulostähti-arvioita tehtiin vuoden 2023 aikana 388 asiakkaalle kaksi tai useampia arvioita. Tulostähtiaineisto kuvaa nuoren elämässä valmennuksen aikana tapahtuneita hyvinvointimuutoksia. Lisäksi palvelussa päättäviltä kerätään palautetta sähköisellä Koetun hyvinvoinnin kyselyllä (vuonna 2023 N=196), jossa arvioidaan Vamos-palvelun onnistuneisuutta.

Yli puolet nuorista (54 %) oli 18–24-vuotiaita palveluun tullessaan. Palvelussa olevista nuorista naisia oli 53 %, miehiä 39 %, loput 8 % olivat muunsukupuolisia tai tietoa ei ollut kirjattu järjestelmään. Miesten osuus on pienentynyt, aikaisemmin miesten ja naisten osuus on ollut lähes samansuuruinen. Muunsukupuolisten osuus on kasvanut.

Suurin osa nuorista (60 %) oli 18–24-vuotiaita, vajaa neljännes 25–30-vuotiaita. Alle 18-vuotiaita oli 7 %. Suomea tai ruotsia äidinkielenään puhuvia oli 70 % nuorista, vieraskielisten osuus oli 12 %, mikä on vähemmän kuin edellisellä vuonna. Tavoittaaksemme paremmin maahan muuttaneita ja vieraskielisiä nuoria olemme lisänneet toi-

mintaa ja yhteistyötä oppilaitosten, työllisyyspalveluiden ja yritysten kanssa.

Nuorten koulutustason tarkastelu osoittaa, että aloitustilanteessa Vamoksen nuorista 47 % oli suorittanut ainoastaan peruskoulun ja kuudella prosentilla ei ollut peruskoulun päättötodistusta. Lähes kolmasosalla nuorista oli toisen asteen tutkinto suoritettuna. Eli Vamos tavoittaa hyvin nuoria, joiden koulutuspolku ei etene peruskoulussa ja sen jälkeen. Tyypillisesti nuoret olivat aloitustilanteessa työvoiman ulkopuolella (31 %), työttöminä (29 %) tai opiskelijoina (27 %). Opiskelijoiden määrä on kasvanut, mikä johtuu oppilaitosten aktiivisemmasta ohjaamisesta.

Oppivelvollisuuden nousu ja toisen asteen nivelvaiheen koulutusuudistus on tuonut näkyvämmäksi sen, että kaikille opiskelijoille ei riitä oppilaitosten tarjoama tuki.

Yli neljäsosa opiskelijoista sai pääasiallisen toimeentulonsa kuntoutuksesta tai sairauspäivärahasta. Vajaa puolet kaikista nuorista (44 %) sai tulonsa toimeentulotuesta, kuntoutuksesta tai -rahasta tai sairauspäivärahasta tullessaan valmennukseen. Nuorista 12 % tuli palveluun tulottomana ilman viimesijaista etuutta. Tulottomina tulevien nuorten määrä on pysynyt samansuuruisena useamman vuoden ajan.

Suurin osa Vamoksessa aloittaneista nuorista hakeutui Vamokseen itse tai jonkun läheisen myötävaikutuksella. Myös julkinen palvelujärjestelmä ohjasi nuoria toimintaan. Eniten ohjauksia vuonna 2023 tuli oppilaitoksista, psykiatriasta ja sosiaalityöstä. Oppilaitokset ovat tällä hetkellä suurin Vamokseen ohjaava ulkopuolinen taho.

Näkökulmia vuoteen 2023: Kiireetöntä kohtaamista ja uu- den kehittämistä

Vamoksen toiminta on pohjannut alusta alkaen kii-
reettömälle kohtaamiselle, mutta toimintaa on
myös kehitetty koko ajan nuorten tarpeista käsin ja
useimmiten tiiviisti yhdessä nuorten kanssa.

Vuonna 2023 kehitettiin erityisesti toimintaa mie-
lenterveyspalveluissa jonottaville, sateenkaareviin
vähemmistöihin identifioituville sekä ukrainasta
sotaa paenneille nuorille. Nuorten digiosaaminen ja
digiosallisuus olivat myös tärkeitä teemoja ja kehit-
tämiskohteita, joihin nuorten kanssa on lähdetty
kehittämään ratkaisuja. Nuorten kokemus- ja ver-
taisasiantuntijuuden hyödyntämistä on lisätty ja
kehitetty Vamoksessa laajamittaisesti jo usean vuo-
den ajan.

Vamos 15 vuotta

Yksi vuoden 2023 kohokohdista oli Vamoksen 15-vuotisjuhlaseminaari 19.9.2023 Helsingissä. Tilaisuuden juonsi toimittaja **Ronja Salmi** ja esityksissä nuoret pääsivät kertomaan kokemuksiaan Vamoksen toiminnasta. Pääpuhujana tilaisuudessa toimi Itlan **Tiina Ristikari**. Juhlavuotta juhlistettiin myös nuorten ja yhteistyökumppaneiden kanssa paikallisesti Vamoksen yksiköissä kautta maan.

Taloustaitoja pankkien kanssa

Myös Vamoksen, Danske Bankin, Nordean, OP:n ja Suomen pankin yhteinen Taloustaito-hanke täytti 10 vuotta. Nuorille taloustaitoja on kymmenen vuoden aikana opettanut 1800 yritysvapaaehtoista. Nämä koulutukset ovat tavoittaneet 6500 nuorta valtakunnallisesti, ja hankkeessa kehitettyjä opetusmateriaaleja on tuotettu selkokielellä nuorten kanssa toimivien työn tueksi.

Jonotetaan yhdessä

Mielenterveyspalveluihin jonottavia nuoria tukeva toiminta jatkui Tampereella yhteistyössä TampereMission kanssa, ja laajentui Turkuun ja Lahteen. Matkalla-toiminta tarjoaa rinnalla kulkevaa yksilö- ja ryhmämuotoista tukea. Tavoitteena on vahvistaa nuoren voimavaroja ja toimijuutta, tukea nuorta arjen ja elämän hallinnassa sekä tukea mielenterveyspalvelun aloittamisessa ja siihen sitoutumisessa.

Diakonissalaitoksen joulukeräyksen kohteena oli vuonna 2023 Vamoksen ja mielenterveyspalveluihin jonottavat nuoret.

Tukea sateenkaarinuorille

Vuoden alussa ilmestyi sukupuolisensitiivisen valmennuksen käsikirja, jota voidaan hyödyntää kaikessa nuorten valmennustyössä. Erityisesti seksuaali- ja sukupuolivähemmistöihin kuuluvien nuorten tukemiseksi aloitettiin Sense of belonging -hanke, jossa kehitetään yksilö- ja ryhmämuotoista tukea sateenkaareviin vähemmistöihin identifioituville nuorille, vertaistuellista toimintaa nuorten läheisille sekä tarjotaan koulutuksellista tukea nuorten parissa toimiville ammattilaisille ja työnantajille. Kehittämistyössä ovat mukana Helsinki Pride -yhteisö sekä Sukupuolen moninaisuuden osaamiskeskus SMOK.

Vamos ukrainalaisnuorten tukena

Ukrainalaisten nuorten kanssa toteutettiin Jyväskylässä ryhmätoimintaa, johon nuoret saattoivat tulla keskustelemaan omalla kielellään muiden ukrainalaisten kanssa. Oulussa kehitettiin ukrainalaispakolaisille vertaismentorointiin opastavaa koulutusallustaa, johon luodaan sisältöä vertaismentoroinnista, kohtaamisen taidoista ja erilaisista palvelukulttuureista. Tavoitteena on lisätä pakolaisten kanssa työskentelevien, alalle suuntavien opiskelevien sekä nuorten ymmärrystä aiheesta.

Digitaalinen Vamos

Digitaalisuus on Vamoksessa läpileikkaava teema, jonka tarkaste-
luun luotiin vuonna 2023 Digitaalinen Vamos -suunnitelma. Tavoit-
teena on kehittää digitaalisuuden johtamista, lisätä henkilöstön
digiosaamista sekä vahvistaa nuorten digiosallisuutta ja parantaa
Vamoksen palveluiden saatavuutta. Kehittämistyö NEET-nuorten
digiosallisuuden edistämiseksi jatkuu opetus- ja kulttuuriministe-
riön rahoituksella. Vuonna 2023 aloitetun Vamoksen nuorten digi-
taitojen valtakunnallisen kartoituksen pohjalta kehitetään digiver-
taisohjaajakoulutuksen kokonaisuus.

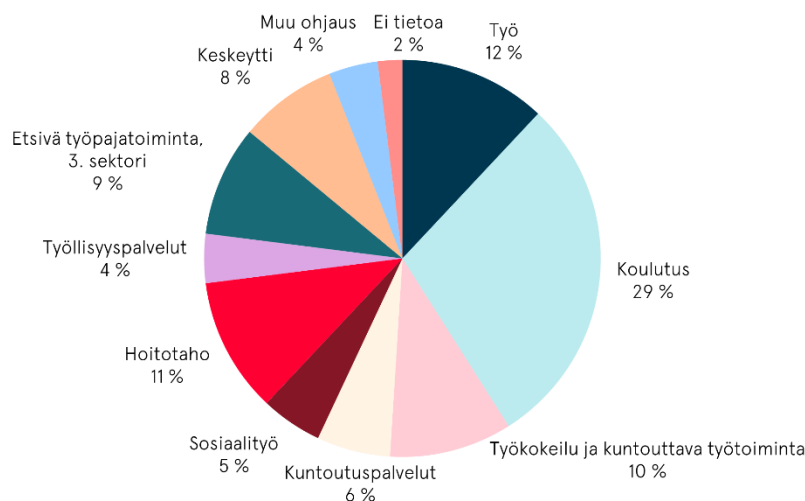
Kokemusasiantuntijoita ja keikkatöitä

Nuorten toimijuuden ja osallisuuden kasvattaminen on Vamoksen toiminnan ytimessä. Viime vuosina Diakonissalaitoksella on kehi-
tetty kokemusosaamisen ja vertaisroolien hyödyntämistä osana
toiminnan kehittämistä. Vamoksessa oli viime vuonna 6 koke-
musasiantuntijaa kuukasipalkkaisessa työsuhteessa ja lisäksi tar-
jottiin keikkatöitä 101 nuorelle erilaisiin tehtäviin. Keikkatöiden
tarjoamiseen käytetään Work Pilots -alustaa. Keikkatyöt mahdol-
listavat nuorille rahan ansaitsemisen ja työkokemuksen kartutta-
misen helposti ja turvallisesti. Keikkatöiden tarjoaminen nuorille
on myös Vamokselle mahdollisuus saada arvokasta näkökulmaa
palveluiden ja muun toiminnan kehittämiseen. Keikkatöinä nuo-
ret ovat osallistuneet mm. kehittämistyöpajoihin ja erilaisiin
esiintymis- tai vaikuttamistilaisuuksiin.

Vamoksen tulokset ja vaikuttavuus

Mihin nuoret siirtyvät Vamoksesta?

Vuonna 2023 valmennuksessa olleista 1891 nuoresta 826 päätti palvelussa. Nuorista 51 % siirtyi työ- ja koulutuspoluille. Keskimääräinen aika, jonka nuoret olivat Vamos-valmennuksessa, oli 10 kuukautta, mikä on pysynyt samana koronavuosien jälkeen. Ennen koronaa keskimääräinen valmennusaika oli 8 kuukautta.

Kuvio 1. Nuorten ohjaustulokset (%) vuonna 2023. Vamos-palvelun päättäneistä nuorista 51 % ohjautui työllisyys- ja koulutuspoluille (N=825).

Nuorista 12 % työllistyi palkkatyöhön avoimille työmarkkinoille, 29 % jatkoi koulutukseen, ja loput työllisyyspolun löytäneistä työllistyivät tukitoimenpiteiden avulla (työkokeilu ja kuntouttava työtoiminta).

Työllistyneiden ja koulutukseen siirtyneiden määrä oli hiukan edellisestä vuotta matalampi. Syitä tähän voi hakea esimerkiksi siitä, että Vamoksessa on viime vuosina erityisesti kehitetty palveluita mielen-terveyspalveluihin jonottaville sekä palveluidakkoon heikon toimintakyvyn vuoksi eksyneille nuorille. Tämä näkyy työ- ja koulutuspoluille siirtymissä.

Myös yleinen yhteiskunnallinen kehitys heijastuu aina Vamos-toimintaan. Vuonna 2023 työttömien ja työvoiman ulkopuolella olevien määrä nousi ja avoimien työpaikkojen määrä laski (Työllisyyskatsaus joulukuun 2023). Työttömyys kasvoi kaikissa ikäryhmissä, mutta eniten nuorimmissa alle 24-vuotiaiden joukossa.

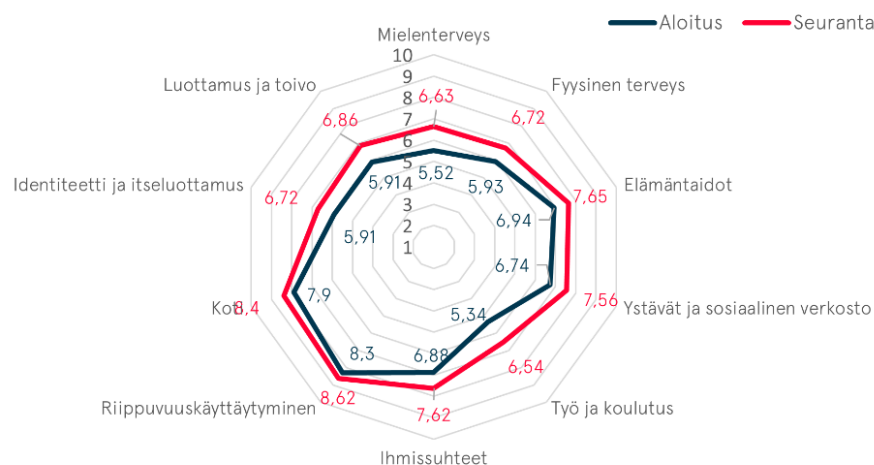
Vamoksessa pelkän peruskoulun suorittaneista nuorista 40 % siirtyi työ- ja koulutuspoluille, kun taas vähintään toisen asteen tutkinnon omaavista vastaava luku oli 51 %. Luvut heijastavat aiemmissa tutkimuksissa esiin nostettua havaintoa, jonka mukaan koulutustason nouseminen vahvistaa työuraa. Työmarkkinoiden käytettävissä olevista nuorista 50 % siirtyi työ- ja koulutuspoluille, kun vastaava luku oli 42 % niillä nuorilla, jotka tulivat valmennukseen tilanteesta, jossa olivat työn ja koulutuksen ulkopuolella, eivätkä olleet ilmoittautuneet työttömiksi työnhakijoiksi.

Kaikille Vamoksen nuorille ei ole palvelun päättyessä oikea-aikaista siirtyä työhön, koulutukseen tai työllistymistä edistäviin toimenpiteisiin. Nuorilähtöisen työskentelyn tavoitteena on löytää nuoren omia tavoitteita tukeva tulevaisuuden polun seuraava askelma, johon nuori voi kiinnittyä. Vuonna 2023 päättäneistä nuorista 17 % kiinnittyi terveydenhuollon hoitotahoon tai kuntoutukseen, ja 9 % ohjautui etsivään nuorisotyöhön, työpajatoimintaan ja muuhun kolmannen sektorin toimintaan.

Muutokset nuorten hyvinvoinnissa

Vamos-valmennuksessa on keskeistä, että valmennuksen sisältö ja tavoitteet räätälöityvät nuoren omista lähtökohdista käsin. Koska kaikkien nuorten ensisijaisena tavoitteena ei ole palveluun tullessa siirtyä koulutus- ja työpoluille, on tärkeää tarkastella ohjaustulosten rinnalla muutoksia valmennukseen osallistuneiden nuorten hyvinvoinnissa.

Nuoren aloitustilanteen ja voinnin mukaan työskentely voi valmennuksen alussa painottua psykososiaaliseen pitkäjänteiseen tukeen, jolla rakennetaan voimavaroja ja pohjaa myöhemmässä vaiheessa tapahtuville koulutus ja työelämäsiirtymille. Valmennus voi painottua alussa esimerkiksi vuorokausirytmien löytymiseen ja arjenhallintaan tai tarvittavien sosiaali- ja terveyspalveluiden piiriin hakeutumiseen.

Kuvio 2. Muutokset nuorten elämässä Tulostähti-arvion mukaan vuonna 2023.
N=388

Vamoksessa käytössä olevassa Tulostähti-mittarilla tarkastellaan nuorten elämässä ja hyvinvoinnissa tapahtuvia muutoksia 10 eri osa-alueella. Mittari tuottaa laaja-alaista tietoa muutoksista nuorten elämässä valmennuksen aikana. Mittaria hyödynnetään Vamos-valmennuksessa vuorovaikutteisesti, ja se toimii myös tavoitteen asetannan välineenä, sillä mittari täytetään yhteistyössä nuoren ja hänen oman valmentajansa kanssa. Kutakin mittarin osa-aluetta arvioidaan asteikolla 1–10.

Tulostähden vuoden 2023 tulosten perusteella suurimmat nuorten kokemat muutokset tapahtuivat seuraavilla osa-alueilla: työ ja koulutus (muutos keskiarvossa +1,22), mielenterveys (muutos keskiarvossa +1,11), luottamus ja toivo (muutos keskiarvossa +0,95) sekä identiteetti ja itseluottamus (muutos keskiarvossa +0,81). Kuten aiempina vuosina, suurimmat positiiviset muutokset näkyvät niillä elämänalueilla, mitkä nuoret kokivat heikoimpina Vamokseen tullessa.

Nuoret suosittelivat palvelua mielellään muille. Vamoksen NPS-luku 81 (Net Promoter Score) kertoo suosittelutodennäköisyydestä siten, että arvostelijoiden prosenttiosuus vähennetään suosittelijoiden prosenttiosuudesta. Vamoksen NPS-luku 81 on erinomaisella tasolla.

Vamos-työotteessa on keskeistä luottamuksen rakentaminen nuoren ja hänen oman valmentajansa välille.

Toteuttamamme Koetun hyvinvoinnin kyselyn (N=196) tulosten mukaan lähes 98 % vastaajista kertoi luottavansa Vamoksen työntekijöihin ja asiakaskokemuskyselyyn (N=173) vastanneista 88 % koki tulleen kohdatuksi Vamoksessa. Tämä on merkittävä tulos NEET-nuorien kohdalla, joilla on tyypillisesti nähtävissä kriittinen suhtautuminen ja epäluottamus palvelujärjestelmää kohtaan.

Vamoksen toiminnalla pyritään vahvistamaan nuoren minäkuvaa ja osallisuutta sekä tukemaan tulevaisuuden suunnittelua. Koetun hyvinvoinnin kyselyyn vastanneista nuorista 74 % kokemus itsestä parani ja asiakaskyselyn mukaan 87 % koki palvelun auttaneen elämässä eteenpäin. Kyselyssä nuoret nostivat Vamoksessa olon aikana suurimman muutoksen elämässään mahdollisuuden vaikuttaa omaan elämään (75 %).

Yhteiskunnallinen hyöty ja kustannusvaikutukset

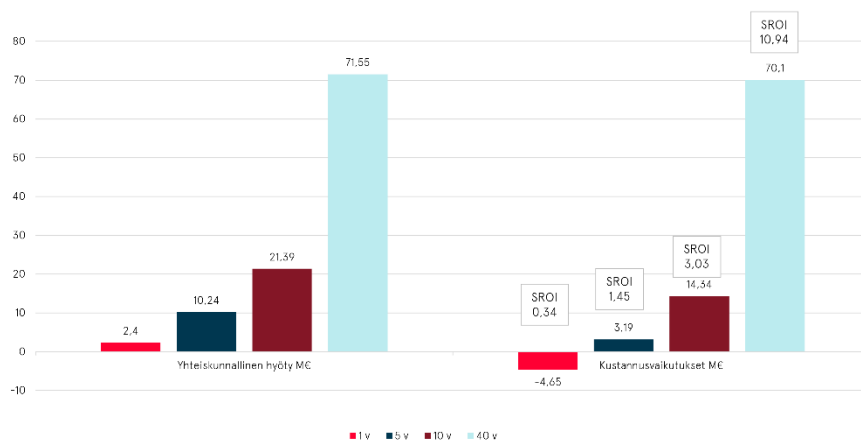
Vamoksen toimintaan osallistuminen on nuorelle aina maksutonta. Toiminta rahoitetaan muun muassa hanke- ja järjestöavustuksilla, hyvinvointialueiden ja kuntien ostoilla sekä Diakonissalaitoksen omalla rahoituksella.

Itsenäisyyden juhluvuoden lastensäätiö (Itla) teki Vamoksen toiminnasta vuonna 2021 vaikuttavuustutkimuksen, jossa rakennettiin analyysimalli Vamoksen yhteiskunnallisen hyödyn ja kustannusvaikutusten laskemiseen.

Analyysimallissa Vamos-palvelun vuosina 2017–2020 päättäneet nuoret (N=3 260) kaltaistettiin Kansallinen syntymäkohortti 1987-aineistosta (N=59 476) Vamos asiakasrekisteritietojen pohjalta Vamoksen aloitustilanteiden ja tarkastelujaksolla tapahtuneiden muutosten suhteen. Verrokki-interventiona käytettiin kuntouttavaa työtoimintaa.

Tässä yhteydessä yhteiskunnallisella hyödyllä tarkoitetaan kasaantuneita taloudellisia vaikutuksia (vähentyneet tulonsiirrot ja lisääntyneet verotulot) julkishallinnolle elinkaaren yli verrokki-intervention päättymisen jälkeen koulutus- ja työllisyyspoluille ohjautuneilla nuorilla. Kustannusvaikutuksilla tarkoitetaan yhteiskunnallisesta hyödystä vähennettyjä toiminnan kustannuksia, joista muodostuu ns. SROI-kerroin (Social Return on Investment). SROI-menetelmällä on arvioitu toiminnan kustannuksia ja vaikutuksia rahamääräisinä. Tässä laskelmassa yhteiskunnallinen hyöty on jaettu tarkastelujakson kulujen kanssa.

Kuvio 3. Vamoksen yhteiskunnallisen hyödyn ja kustannusvaikutusten ennuste vuonna 2023 palvelussa päättäneiden osalta, N=339. SROI-kerroin: SROI, Social Return Of Investment -menetelmällä arvioitu toiminnan kustannuksia ja vaikutuksia rahamääräisinä. Laskelmassa yhteiskunnallinen hyöty jaettu tarkastelujakson kulujen kanssa.

Kuviossa 3. on esitetty yhteiskunnallinen hyöty ja kustannusvaikutukset Vamos-palvelussa vuonna 2023 olleiden nuorten osalta. Laskelmat perustuvat vuonna 2021 valmistuneeseen Itsenäisyyden juhla-vuoden lastensäätiön (ITLA) tutkimukseen Vamoksen vaikuttavuudesta. *

Yhden henkilön osalta työllisyys- tai koulutuspolulle pääsy merkitsee 5 000–7 000 euron vuosittaista taloudellista hyötyä yhteiskunnalle lisääntyneinä tuloina ja vähentyneinä tulonsiirtoina ja muina kustannuksina. Kuten yllä olevasta kuviossa 5. käy ilmi, Vamos-palvelusta saatava yhteiskunnallinen hyöty nousee jo ensimmäisen tarkasteluvuoden aikana 2,4 miljoonaan euroon, kasvaen merkittävästi pitkän aikavälin tarkastelussa.

Kustannusvaikutukset puolestaan jäävät ensimmäisen tarkasteluvuoden aikana -4,66 miljoonaan euroon, mutta viiden vuoden ajanjaksolla päästään tämän Itlan luoman laskentakaavan mukaisesti jo merkittäviin 3,19 M€ kustannusvaikutuksiin. Vuosina 2017–2022 kerätyn palvelussa päättäneiden aineiston perusteella kumulatiivinen yhteiskunnallisen hyödyn ennuste on 13–15 miljoonaa euroa vuodessa.

* Merikukka, Hartman, Ristikari, Hilli, Juutinen, Keski-Säntti ja Virtanen: Vamos-nuortenpalvelun vaikuttavuustutkimus, ITLA 2021

Yhteenveto ja johtopäätökset

16. toimintavuotensa juuri aloittanut Vamos tavoittaa erittäin hyvin haavoittuvassa asemassa olevia nuoria. Vuonna 2023 palvelun päättäneistä nuorista 51 prosenttia siirtyi työ- ja koulutuspoluille. Näin siitäkin huolimatta, että työllisyyskehitys Suomessa heikkeni vuoden aikana ja nuorten työttömien määrä kasvoi.

Merkillepantavaa oli, että oppilaitokset ohjasivat nuoria aiempaa enemmän valmennuksen piiriin. Tämä kertoo kahdesta asiasta: siitä, että oppivelvollisuusiän pidentäminen vaatii kouluilta aiempaa enemmän, eikä resurssit välttämättä riitä siihen tukeen, jota nuoret tarvitsisivat. Toisaalta siitä, että nuorten mielenterveyskriisi on läsnä kaikilla koulutusasteilla, eikä opiskelijaterveydenhuolto pysty vastaamaan tarpeeseen.

Työ- ja koulutuspoluille siirtyminen ei ole ainoa työn onnistumisen ja tuloksellisuuden mittari. Kasaantuneiden haasteiden kanssa pitkään kamppaileelle nuorelle kiinnittyminen Vamoksen jälkeen esimerkiksi hoitotahoon voi viedä nuoren elämää juuri sillä hetkellä oikeaan suuntaan.

Suomen hallituksen sosiaaliturvaan suunnittelemaat leikkaukset eivät helpota jo valmiiksi haastavassa elämäntilanteessa olevien nuorten elämää, vaan voi johtaa niukenevaan toimeentuloon ja epävarmuuden lisääntymiseen. Pitkällä aikavälillä hallituksen leikkaukset tarkoittavat myös kasva-via menoja, jotka kohdistuvat sosiaaliturvaan ja palveluihin.

Vamokseen ohjautuu ns. palveluihin eksyneitä nuoria, joilla voi olla useitakin asiakkuuksia eri palveluihin, mutta jotka eivät osaa tai jostain syystä kykene hyödyntämään niitä. Kolmannen sektorin toimijana Vamos on pystynyt hyvinvointialueiden aloittamiseen liittyvien palveluiden uudelleen järjestäytymisten aikana tarjoamaan nuorille katkeamatonta sektorirajat ylittävää rinnalla kulkevaa tukea, myös palveluvii-dakossa navigoimiseen.

